การพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา

Development of Screening Inventory for Students at Risk of Exposure to Bullying Behavior in Islamic Private Schools, Songkhla Province

เกษตรชัย และหีม* และ อุทิศ สังขรัตน์

Kasetchai Laeheem* and Utit Sungkharat

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a screening inventory for students at risk of exposure to bullying behavior in Islamic Private Schools, Songkhla province. In total, 1,592 students from 10 schools in the academics year 2010 participated based on multi−stage random sampling. Data were analyzed by index of item objective congruence, discrimination power index, coefficient of internal consistency of reliability coefficient, normalized T-score, and percentile rank.

The study found that the 26 items on the first screening inventory form and 28 items on the second screening inventory form were valid. These two screening inventories had significant discrimination power, high reliability, and equally provided 100 percent predictive validity in identifying those students who had high-risk behavior that would expose them to bullying.

Keywords: screening inventory, bullying behavior, risk behavior, Islamic private school

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,592 คน 10 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายในของความเชื่อมั่น เกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนทีปกติ และตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์

ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา 94110

Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla 90110, Thailand.

* Corresponding author, e-mail: Lkasetchai@yahoo.com

ผลการวิจัยพบว่า แบบคัดกรองชุดที่ 1 และชุดที่ 2 มีคุณภาพด้านความตรงจำนวน 26 ข้อ และ 28 ข้อ ตามลำดับ แบบคัดกรองทั้งสองชุดต่างก็มีค่าอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และสามารถจำแนกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นได้ตรงกันถึงร้อยละ 100.0
คำสำคัญ: แบบคัดกรอง พฤติกรรมการรังแก พฤติกรรมเสี่ยง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

บทนำ

พฤติกรรมการรังแกกันเป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในหลายโรงเรียนทั่วประเทศ และเป็นปัญหาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิต สภาพจิตใจ อารมณ์ และร่างกายของนักเรียน โดยผู้ที่ถูกรังแกมักจะบาดเจ็บ มีความทุกข์ และกลายเป็นรอยแผลหรือความทรงจำจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ (Laeheem, Kuning, McNeil, & Besag, 2008; Laeheem, Kuning, & McNeil, 2009) ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่แข็งแรงกว่าหรือที่มีจำนวนมากกว่าไปกระทำต่อนักเรียนที่อ่อนแอกว่าหรือที่มีปมด้อยหรือร่างกายไม่สมประกอบ (เกษตรชัย, 2554) เนื่องจากความสนุกสนาน ต้องการเรียกร้องความสนใจ และต้องการแสดงพลังอำนาจ (Besag, 1989) ในขณะผู้ที่ถูกรังแกมีความรู้สึกว่าโรงเรียนไม่ปลอดภัย มีความวิตกกังวลเศร้าซึม เพื่อนปฏิเสธในการคบหา ถูกกีดกั้นไม่ให้เข้าร่วมกลุ่ม ลาออกจากโรงเรียน และในที่สุดอาจตัดสินใจพกพาอาวุธไปโรงเรียน เช่น มีด ไม้ และปืน เป็นต้น เพื่อป้องกันตนเองหรือเพื่อแก้แค้น (Craig, 1998) นอกจากนี้พฤติกรรมการรังแกกันยังเป็นปัญหาที่สร้างความเดือดร้อนหนักใจให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้บริหาร และบุคคลอื่น ๆ ในสังคมถ้าหากไม่ได้รับการแก้ไขก็จะส่งผลร้ายต่อตัวเด็กหรือสังคมในอนาคตได้ เพราะผู้ที่มีพฤติกรรมรังแกซ้ำ ๆ กันหลายครั้งจนกลายเป็นนิสัยความเคยชินอาจส่งผลให้เขาโตเป็นผู้ใหญ่ที่หยาบคาย ก้าวร้าว ป่าเถื่อน อันธพาล และในที่สุดอาจกลายเป็นอาชญากร (Besag, 2006) ดังที่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการก่ออาชญากรรมของเด็กในประเทศไทย เช่น การทำร้ายพ่อแม่ การทำร้ายครู การขู่กรรโชก การขู่ฆ่าเพื่อน การตบตี การทะเลาะวิวาทกัน การยกพวกตีกัน และการรับน้องอย่างโหดเหี้ยมทารุณเป็นต้น (ธวัชชัย, 2549)

โดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมการรังแกสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมการรังแกทางร่างกาย หมายถึง การกระทำโดยใช้ส่วนประกอบของร่างกายจนทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เช่น ตบตี ชก เตะ ต่อย กัด ข่วน และหยิก เป็นต้น และพฤติกรรมการรังแกทางวาจา หมายถึง การใช้คำพูดเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกอับอาย เจ็บใจ และเสียอารมณ์ เช่น ด่าว่า สบประมาท ล้อเลียน ใส่ร้าย และซุบซิบนินทา เป็นต้น (Coloroso, 2004; เกษตรชัย, 2554) พฤติกรรมการรังแกกันในโรงเรียนเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญ ให้ความสนใจ และให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อให้ความช่วยเหลือและปรับปรุงแก้ไขให้เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม และป้องกันไม่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่รุนแรงมากขึ้นต่อไป วิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ทราบถึงพฤติกรรมการรังแกกันของนักเรียน คือ การใช้แบบคัดกรองเพื่อวัดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแก (ดลมนรรจน์ และเกษตรชัย, 2552) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาตามเกณฑ์ของการคัดกรอง เพื่อให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญหาให้ตรงกับสภาพจริง ตรงเป้าหมาย และรวดเร็วมากขึ้น (Meisels, 1988; กรมสุขภาพจิต, 2546)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนที่มีพัฒนาการยาวนานพร้อมกับการก่อตั้งชุมชนมุสลิม เนื่องจากการให้ความสำคัญของศาสนาอิสลามจึงเกิดสถาบันการศึกษาที่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป เพราะมีการสอนวิชาสามัญและวิชาศาสนาควบคู่กัน (เกษตรชัย อัดนัน และ อิบรอเฮม,

2547) ซึ่งที่ผ่านมายังไม่ปรากฏผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรังแกในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่มีผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า เยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนร้อยละ 23 มีพฤติกรรมก้าวร้าว (ดลมนรรจน์ และเกษตรชัย, 2552) มีพฤติกรรมรุนแรงร้อยละ 21 (เกษตรชัย และ ดลมนรรจน์, 2552) มีส่วนร่วมในสถานการณ์ความไม่สงบ (เกษตรชัย และ ดลมนรรจน์, 2553) และผู้ก่อความไม่สงบร้อยละ 90 เป็นวัยรุ่นมุสลิม (ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2549)

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาการพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา เพื่อเป็นเครื่องมือมาตรฐาน และช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และสามารถแก้ไขปัญหาถูกบุคคลก่อนจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนเป็นปัญหาของสังคมต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการรังแกผู้อื่น หมายถึง การกระทำที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ โดยการบังคับขู่เข็ญ คุกคาม ทุบตี จำกัดกีดกันเสรีภาพ ซึ่งทำให้ผู้อื่นไม่พอใจหรือเจ็บปวดทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา

พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การกระทำที่มีแนวโน้มหรือที่นำไปสู่การใช้วาจา การใช้ร่างกาย และการใช้อาวุธ เพื่อเข้าทำร้ายร่างกาย ทำร้ายจิตใจ ทำร้ายอารมณ์ความรู้สึกของนักเรียนคนอื่น ๆ

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น หมายถึงแบบสอบวัดที่เป็นข้อคำถามที่มีเกณฑ์ปกติเพื่อจัดแยกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนประเภทการศึกษาในระบบของมูลนิธิหรือนิติบุคคลที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญและวิชาศาสนาควบคู่กัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการป้องกัน ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการ และมีเครื่องมือในการดำเนินงาน รวมทั้งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยอาศัยกระบวนการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ (กรมสุขภาพจิต, 2546; วิสรรณ, 2547)

ขั้นตอนการพัฒนาแบบคัดกรอง

การพัฒนาแบบคัดกรองมีขั้นตอนที่สำคัญ9ขั้น (อโนทัย, 2546; อุทุมพร, 2532) คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมาย เป็นการกำหนดกรอบประเด็นเนื้อหาของพฤติกรรมเสี่ยงที่ต้องการจะวัดหรือคัดกรอง และคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้แบบคัดกรองโดยอาจมีการศึกษาถึงสภาพปัญหาของพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตควบคู่กัน เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการกำหนดพฤติกรรมดังกล่าวให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ขั้นที่ 2 การกำหนดโครงสร้างและนิยามตัวแปรที่จะวัด เป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ต้องการจะวัด เพื่อความชัดเจนในนิยาม และลักษณะของพฤติกรรมนั้นๆ โดยเฉพาะกำหนดให้เป็นรูปธรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้ หรือแปลงจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ซึ่งต้องเขียนนิยามสิ่งที่ต้องการศึกษาใหม่ให้ชัดเจน

ขั้นที่ 3 เลือกรูปแบบ ชนิด และประเภทของแบบคัดกรอง โดยทั่วไปมีรูปแบบหลายประเภท เช่น ประเภทข้อความเดี่ยว ประเภทข้อความคู่ ประเภท

สถานการณ์ และประเภทภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ การกำหนดคำตอบก็มีหลายประเภทเช่นกัน เช่น เลือกตอบถูกหรือผิด เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และอาจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย) เป็นต้น

ขั้นที่ 4 เขียนข้อคำถามตามนิยามพฤติกรรมแต่ละด้าน เป็นการสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามการวัด ควรสร้างอย่างน้อย 2 เท่าของข้อคำถามที่ใช้จริง โดยควรเขียนคำถามที่เข้าใจง่าย ชัดเจน รัดกุม และสั้นกะทัดรัด

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องด้านนิยาม ภาษา และรูปแบบ รวมทั้งพิจารณาว่าแต่ละข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบคัดกรองหรือไม่ แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงโครงสร้าง เป็นการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับพฤติกรรมที่นิยามไว้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ววิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 7 ตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก เป็นการพิจารณาถึงความสามารถแบบคัดกรองในการจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มตามจุดมุ่งหมายคือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง โดยนำแบบคัดกรองไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย แล้ววิเคราะห์ด้วยหาค่าการทดสอบทีหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน และคัดเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพราะแสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สามารถจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 8 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น เป็นการพิจารณาแบบคัดกรองว่าวัดได้ผลคล้ายคลึงกันหรือไม่ โดยนำแบบคัดกรองไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายแล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องภายในโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ซึ่งต้องได้ค่า .70 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่น

ขั้นที่ 9 การสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ที่บ่งชี้ระดับความสามารถหรือสำหรับแปลความหมายของผู้ได้รับการคัดครองว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่และเป็นตัวแทนประชากร แล้วคำนวณคะแนนมาตรฐานและค่าเปอร์เซ็นไทล์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบคัดกรอง

มีผลการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงด้านอื่น ๆ พอสมควร เช่น พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก (ตวิษา, 2548) พฤติกรรมเสี่ยงต่อการต่อต้านสังคม (พรทิพย์, 2549) พฤติกรรมเสี่ยงต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสม (ดลฤดี, 2549) พฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาท (รุ่งรังสิมา,2549) พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม (อุรปรีย์, 2549) และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (ศรินภัสร์, 2551) แต่ยังไม่ปรากฏการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และแก้ไขปัญหาถูกบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาเป็นนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2553 จำนวน 49 โรง 24,432 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2553) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวน 394 คน และสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 500 คน) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 501-1,500 คน) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนมากกว่า 1,500 คน)

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนในแต่ละขนาดตามสัดส่วน (ใหญ่ 5: กลาง 15: เล็ก: 29) ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรง ขนาดกลาง 3 โรง และขนาดเล็ก 6 โรง โดยสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

ขั้นที่ 3 กำหนดช่วงชั้นนักเรียนออกเป็น 2 ช่วงชั้น โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ คือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และช่วงชั้นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วเก็บข้อมูลช่วงชั้นละ 50% ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างขั้นสุดท้าย โดยใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

ขั้นตอนในการพัฒนาแบบคัดกรอง

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแก และวิธีการพัฒนาแบบคัดกรอง

2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และสร้างแบบคัดกรองฉบับร่าง โดยดัดแปลงจากนักวิชาการหลายท่าน (ดลมนรรจน์ และ เกษตรชัย, 2552, การีมะห์, 2552; Laeheem, 2009) ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้พัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น จำนวน 2 ชุด คือ แบบคัดกรองชุดที่ 1 เป็นข้อคำถามในลักษณะของการกำหนดสถานการณ์ จำนวน 26 ข้อ เช่น ฉันเคยด่าว่าเพื่อนที่ฉันไม่ชอบ ฉันเคยพูดข่มขู่เพื่อนในห้อง ฉันจะผลักเพื่อนให้พ้นทางเดิน และฉันจะเดินชนคนที่ยืนขวางทางฉัน เป็นต้น และแบบคัดกรองชุดที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม จำนวน 28 ข้อ เช่น เตะ ชก ต่อย ถีบ และทุบ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนพิจารณาว่าในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมานักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับใด ซึ่งมีเกณฑ์การให้ระดับคะแนนดังนี้

4 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ (16 ครั้งขึ้นไป)

3 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง (11-15 ครั้ง)

2 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมนั้นค่อนข้างบ่อย (6-10 ครั้ง)

1 หมายถึง ท่านมีพฤติกรรมนั้นนาน ๆ ครั้ง (น้อยกว่า 6 ครั้ง)

0 หมายถึง ท่านไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย

3. หาคุณภาพด้านความตรง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพฤติกรรมศาสตร์/จิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน พิจารณา แล้ววิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด และเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (เกษตรชัย, 2553)

4. หาคุณภาพด้านอำนาจจำแนกและค่าเชื่อมั่นของแบบคัดกรอง โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน (กำหนดขนาดด้วยวิธีการของยามาเน่) แล้ววิเคราะห์การทดสอบที โดยแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำด้วยเทคนิค 25% และเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ฉัตรศิริ, 2548) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) แล้วเลือกข้อที่มีค่า .20 ขึ้นไป (ฉัตรศิริ, 2548) รวมทั้งวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายในแล้ววิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งต้องได้ค่า .70 ขึ้นไป (เกษตรชัย, 2553)

5. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับการแปลความหมาย โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,194 คน (3 เท่าที่คำนวณด้วยยามาเน่) โดยคำนวณหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ แล้วเทียบหาคะแนนทีปกติตามแนวคิดของการ์เร็ทท์ (Garrett, 1965) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงของล้วน และ

อังคณา (2543) คือ ผู้ที่ได้คะแนนทีปกติ 56 ขึ้นไป ถูกจำแนกเป็นผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงในการรังแกผู้อื่น

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยออกเก็บข้อมูลร่วมกับนักวิจัยผู้ช่วย ซึ่งก่อนเก็บข้อมูลได้มีการอบรม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของเครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามให้ตรงกัน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม R เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าการทดสอบที ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมด ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความตรง

แบบคัดกรองชุดที่ 1 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80-1.00 และได้ข้อคำถามที่ผ่านคุณภาพจำนวน 26 ข้อ จาก 32 ข้อ (ภาพที่ 1) และแบบคัดกรองชุดที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และได้ข้อคำถามที่ผ่านคุณภาพจำนวน 28 ข้อจาก 30 ข้อ (ภาพที่ 2)

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก

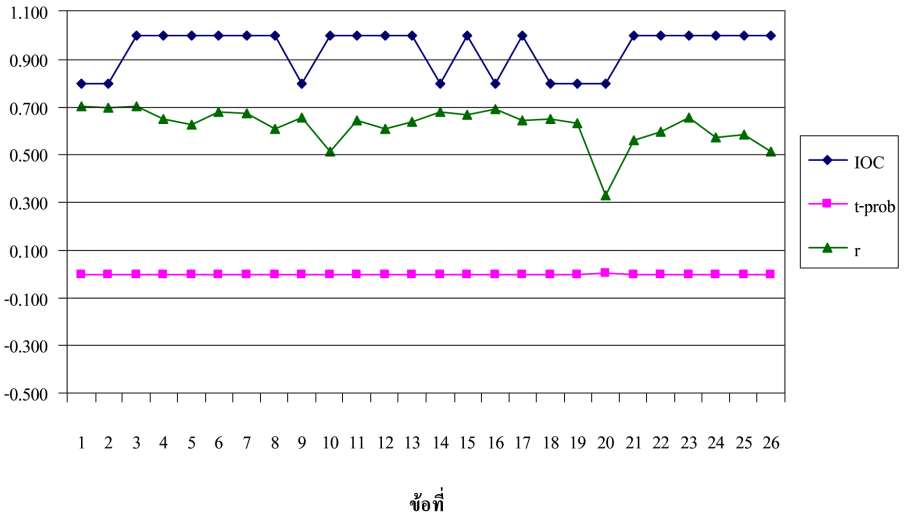
แบบคัดกรองชุดที่ 1 มีค่าการทดสอบที 2.98-12.44 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000-.003 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .33-.70 (ภาพที่ 1) และแบบคัดกรองชุดที่ 2 มีค่าการทดสอบที 7.27-18.65 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ทุกข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .28-.82 (ภาพที่ 2)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

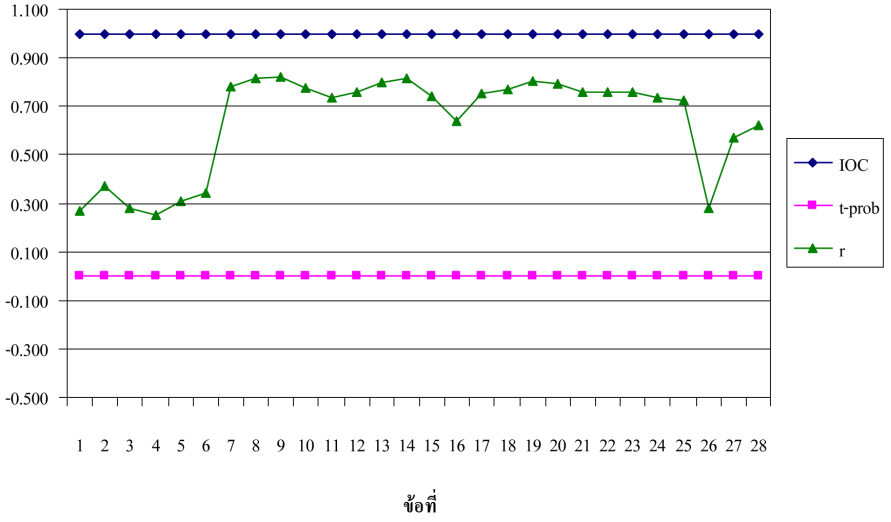
แบบคัดกรองชุดที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943 และแบบคัดกรองชุดที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .954

ผลการวิเคราะห์หาเกณฑ์ปกติ

แบบคัดกรองชุดที่ 1 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ 0.04-99.96 และมีคะแนนทีปกติ T18-T84 โดยนักเรียนที่จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงคือ คนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 51 คะแนนขึ้นไป (T56) และแบบคัดกรองชุดที่ 2 มีตำแหน่งเปอร์เซ็นไทล์ 0.29-99.96 และมีคะแนนทีปกติ T22-T84 โดยนักเรียนที่จัดให้อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงคือ คนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 56 คะแนนขึ้นไป (T56)

ภาพที่ 1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t-prob, r) ของแบบคัดกรองชุดที่ 1

ภาพที่ 2 ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t-prob, r) ของแบบคัดกรองชุดที่ 2

จากการตรวจสอบแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้ง 2 ชุด พบว่า สามารถจำแนกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นได้ตรงกันถึงร้อยละ 100.0 ซึ่งข้อคำถามที่นักเรียนเลือกตอบสูงที่สุด 5 อันดับแรกของแบบคัดกรองชุดที่ 1 คือ การขู่ทำร้าย การตวาดเสียงดัง การดึงเก้าอี้ให้เพื่อนพลาดล้มการผลักเพื่อนให้พ้นทางเดิน และการทำลายสิ่งของ และของแบบคัดกรองชุดที่ 2 คือ การบีบคอ การขว้างสิ่งของใส่ การดึงผม การล้อเลียนปมด้อย และการพูดคำหยาบคายประชดประชัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล 3 ประเด็น คือ

1. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้งสองชุดมีคุณภาพด้านความตรงที่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบคัดกรองที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหา นิยามศัพท์ สภาพปัญหา จุดมุ่งหมาย และคุณลักษณะที่ต้องการวัด รวมทั้งยังเป็นการตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องด้านภาษาและรูปแบบของเครื่องมืออีกด้วย ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนในการสร้างแบบคัดกรองที่ต้องมีการกำหนดขอบเขต จุดมุ่งหมาย กรอบประเด็นเนื้อหา โครงสร้าง นิยามตัวแปรและคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการเลือกรูปแบบ ชนิด และประเภทของแบบคัดกรองให้เหมาะสมกับประเด็นเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย และให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องด้านนิยาม ภาษา รูปแบบ และความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (อุทุมพร, 2532; อโนทัย, 2546)

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้งสองชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80-1.00 ซึ่งเป็นการคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เพราะเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด และจะเห็นได้ว่าเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องในระดับสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่สามารถนำไปใช้ได้ (พวงรัตน์, 2540; ล้วน และ อังคณา, 2543; เกษตรชัย, 2553)

2. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้งสองชุดมีคุณภาพด้านอำนาจจำแนกและด้านความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแสดงให้

เห็นว่าแบบคัดกรองที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือที่สามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่น และกลุ่มที่ไม่มีพฤติกรรมรังแกผู้อื่น และเป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการวัดพฤติกรรมเสี่ยงแล้วได้ผลของการคัดกรองที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าการตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกและด้านความเชื่อมั่น เป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มตามจุดมุ่งหมายของแบบคัดกรองคือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง และวัดได้ผลคล้ายคลึงกัน (อโนทัย, 2546; อุทุมพร, 2532; พวงรัตน์ 2540; ล้วน และ อังคณา, 2543)

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้งสองชุดมีค่าการทดสอบทีเท่ากับ 2.98-18.65 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .28-.82. มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943 และ .954 และมีคะแนนทีปกติอยู่ในช่วง T18 ถึง T84 แล้วมีการทำคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าการทดสอบทีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .20 ขึ้นไป รวมทั้งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองทั้งฉบับ .70 ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบคัดกรองจากงานวิจัยนี้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพเป็นไปตามหลักการสร้างเครื่องมือ (ฉัตรศิริ, 2548; พวงรัตน์, 2540; ล้วน และ อังคณา, 2543; เกษตรชัย, 2553) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นต่างก็มีคุณภาพทั้งในด้านความตรง ด้านอำนาจจำแนก ด้านความเชื่อมั่น และมีการสร้างเกณฑ์ปกติ (ตวิษา, 2548; พรทิพย์, 2549; ดลฤดี, 2549; ศรินภัสร์, 2551)

3. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นทั้งสองชุดต่างก็มีข้อคำถามที่ครอบคลุมพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทั้ง 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการรังแกทางด้านร่างกายและพฤติกรรมการรังแกทางด้านวาจา โดยพฤติกรรมการรังแกทางด้านร่างกาย หมายถึง การแสดงการกระทำหรือท่าทางโดยใช้ส่วนประกอบของร่างกายจนทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น ตบ ตี แหย่ ชก เตะ ต่อย กัด ข่วน บีบคอ หยิก และขว้างสิ่งของใส่ เป็นต้น ในขณะที่พฤติกรรมการรังแกทางด้านวาจา หมายถึง การใช้คำพูดเพื่อให้ผู้อื่นมีความรู้สึกอับอาย เจ็บใจ และเสียอารมณ์ เช่น ด่าว่า เหน็บแหนบ ใช้วาจาหยาบคาย สบประมาท ล้อเลียน ใส่ร้าย และซุบซิบนินทา เป็นต้น (Coloroso, 2004; เกษตรชัย, 2554) นอกจากนี้พฤติกรรมการรังแกทางร่างกายยังเป็นการแสดงที่สามารถมองเห็นอย่างรูปธรรม มักมีหลักฐานหรือร่องรอยเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรอยแผล บวม รอยฟกช้ำ และรอยเลือด ส่วนพฤติกรรมการรังแกทางวาจาเป็นพฤติกรรมการรังแกส่วนใหญ่ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในทุกสังคม โดยเป็นการแสดงด้วยคำพูดที่ไปทำร้ายอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจผู้อื่น (Saxon, 2004; Bauman & Del Rio, 2005)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การรังแกเป็นพฤติกรรมของเด็กเกเรที่เริ่มต้นด้วยการชอบควบคุมผู้อื่นอย่างไม่ยุติธรรมทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้สึก (Greenbaum, 1989) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไปทำร้ายร่างกายและทำร้ายจิตใจโดยเจตนา จนทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว ความทุกข์ และได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นการแสดงที่ไม่เหมาะสมของผู้ที่มีพลังอำนาจมากกว่าโดยการบีบบังคับผู้มีพลังอำนาจน้อยกว่า และเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กคนเดียวกันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (Farrington, 1993) เป็นพฤติกรรมของคนส่วนน้อยที่ควรพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของคนที่มีภาวะจิตใจไม่ปกติ โดยมักสร้างความรำคาญ ความลำบากใจ และความเดือดร้อนแก่คนรอบข้าง รวมทั้งเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่พยายามแสดงถึงอำนาจในการปกครอง การควบคุม และข่มขู่ผู้อื่นให้กลัว (Coloroso, 2004) เป็นพฤติกรรมของผู้ที่มีรูปร่างใหญ่ แข็งแรง และเรียนไม่ค่อยเก่งที่แสดงต่อบุคคลที่มีรูปร่างเล็กกว่า อ่อนแอกว่า เรียนเก่งกว่า และไม่มีทางสู้หรือไม่มีทางป้องกัน (Preble, 2003) เป็นการตอบสนองที่ตั้งใจจะก่อให้บุคคลได้รับความเจ็บปวด หรือไม่สบายใจ เป็นการใช้กำลังข่มขู่ โดย

การใช้อารมณ์เป็นการกระทำซึ่งเจตนาที่จะทำร้ายผู้อื่น โดยที่การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผู้ถูกกระทำไม่ต้องการ และไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ (Baron & Neuman, 1996; Astor, Meyer, Benbenishty, Marachi, & Rosemond 2005)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. แบบคัดกรองทั้งสองชุดนี้เป็นแบบวัดที่มีเกณฑ์ปกติสำหรับจำแนกนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ดังนั้น บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาถึงวิธีการนำไปใช้เพื่อการป้องกันและจัดการกับปัญหาพฤติกรรมการรังแกกันในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ก่อนจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนเป็นปัญหาของสังคม และช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันท่วงที

2. แบบคัดกรองทั้งสองชุดนี้ มีประโยชน์สำหรับ ครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกเบื้องต้น เพื่อช่วยให้สามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และสามารถแก้ไขปัญหาถูกบุคคล ก่อนที่จะส่งต่อให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ถูกต้อง

3. หน่วยงานที่มีหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ควรเผยแพร่แบบคัดกรองดังกล่าวนี้ไปยังกลุ่มโรงเรียนประเภทต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือเบื้องต้นและประยุกต์ใช้สำหรับแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น ก่อนที่จะมีการพัฒนาเครื่องมือสำหรับเฉพาะกลุ่มโรงเรียน และกลุ่มนักเรียนต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นองค์ความรู้ในการวิจัยต่อไปสำหรับนักศึกษา นักวิชาการ คณาจารย์ และบุคคลที่สนใจทั่วไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาทให้เฉพาะทางตรงปัญหามากขึ้น

2. ควรพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกกันในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับอนุบาล ประถมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษาต่อไป

3. ควรพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงด้านอื่นๆ ของวัยรุ่น เพื่อนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การเล่นเกม การเที่ยวกลางคืน การขาดเรียน การพนันบอล และการติดยา เป็นต้น

4. ควรศึกษาแนวทางป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรมและผ่านกระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม เพื่อใช้ควบคู่กับแบบคัดกรองดังกล่าวข้างต้น

คำขอบคุณ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากกองทุนวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจำปีงบประมาณ 2554

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือครู: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

การีมะห์ และหีม. (2552). *ปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมการรังแกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี*(สารนิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.

เกษตรชัย และหีม. (2553). *การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณด้วยโปรแกรม R แพ็คเกจ R commander*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เกษตรชัย และหีม. (2554). พฤติกรรมการรังแกกันของนักเรียน. *วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์*, *32*(1), 158–166.

เกษตรชัย และหีม และ คลมนรรจน์ บากา. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรุนแรงของเยาวชน

ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 15*(6), 897–911.

เกษตรชัย และหีม และ ดลมนรรจน์ บากา. (2553). การศึกษาวิถีชีวิตเยาวชนไทยมุสลิมเพื่อเสริมสร้างสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 16*(6), 973–988.

เกษตรชัย และหีม อัดนัน สือแม และ อิบรอเฮม เต๊ะแห. (2547). *การศึกษารูปแบบการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.* ปัตตานี: มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). *การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.* สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ดลมนรรจน์ บากา และ เกษตรชัย และหีม. (2552). *ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ดลฤดี บุญชู. (2549). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการคบเพื่อนต่างเพศที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ตวิษา เชาว์ฉลาด. (2548). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ธวัชชัย เพ็งพินิจ. (2549). ความรุนแรงแล้วเราจะโทษใครได้. *บ้านเมือง.* (29 มกราคม 2549), 15.

พรทิพย์ เส็นสด. (2549). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการต่อต้านสังคมของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ: เจริญผล.

รุ่งรังสิมา สัตยาไชย. (2549). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย.* กรุงเทพฯ: สุริยสาสน์.

วิสรรณ พลเสน. (2547). *คู่มือจัดกิจกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ศรินภัสร์ หิรัญพุฒิชัยกุล. (2551). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2549). *สถิติการก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.* ยะลา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. (2553). *ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา.* สงขลา: สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา.

อโนทัย แทนสวัสดิ์. (2546). *การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความเครียดของนักเรียนที่มีการจัดเรียนข้อความและจำนวนมาตราต่างกัน* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อุทุมพร จามรมาน. (2532). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุรปรีย์ เกิดในมงคล. (2549). *การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

Astor, R., Meyer, H., Benbenishty, R., Marachi, R., & Rosemond, M. (2005). School safety interventions: Best practices and programs. *Children and Schools, 27*(1), 17–32.

Baron, R. & Neuman, J. (1996). Workplace violence and workplace aggression: Evidence on their relative frequency and potential causes. *Aggressive Behavior, 22*(3), 161–173.

Bauman, S. & Del Rio, A. (2005). Knowledge and beliefs about bullying in schools. *School Psychology International, 26*(4), 428.

Besag, V. E. (1989). *Bullies and victims in schools.* Milton Keynes: Open University Press.

Besag, V. E. (2006). Bullying among girls. *School Psychology International, 27*(5), 535.

Coloroso, B. (2004). *The bully, the bullied, and the bystander: From preschool to high school-how parents and teachers can help break the cycle of violence.* Toronto: Collins Living.

Craig, W. (1998). The relationship among bullying, victimization, depression, anxiety, and aggression in elementary school children. *Personality and Individual Differences, 24*(1), 123–130.

Farrington, D. (1993). Understanding and preventing bullying. *Crime and Justice, 17*, 381–458.

Garrett, H. E. (1965). *Statistics in psychology and education.* Bombey: Vakils Feffer and Simon.

Greenbaum, S. (1989). *Set straight on bullies.* National School Safety Center, 16830 Ventura Boulevard, Encino, CA 91436.

Laeheem, K. (2009). *Bullying behaviour in Pattani Primary Schools* (doctoral dissertation). Prince of Songkla University, Pattani.

Laeheem, K., Kuning, M., & McNeil, N. (2009). Bullying: Risk factors becoming 'bullies'. *Asian Social Science, 5*(5), 50–57.

Laeheem, K., Kuning, M., McNeil, N., & Besag, V. E. (2008). Bullying in Pattani primary schools in southern Thailand. *Child Care Health and Development, 35*(2), 178–183.

Meisels, S. (1988). Developmental screening in early childhood: The interaction of research and social policy. *Annual Review of Public Health, 9*(1), 527–550.

Preble, W. K. (2003). From violence to empowerment: A continuum of respect and disrespect in schools. *The New Hampshire Journal of Education, 6*(1), 1–5.

Saxon, B. (2004). Names will never hurt me. *Virginia Journal of Education, 97*(4), 6–10.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis.* Singapore: Times Printers.

TRANSLATED THAI REFERENCES

Baka, D., & Laeheem, K. (2009). *The risk factors related to Thai Muslim youth's aggressive behavior in the three southern border provinces of Thailand.* Bangkok: Office of the National Research Council of Thailand. [in Thai]

Boonchu, D. (2006). *A construction of screening inventory and prevention program for adolescents at-risk behaviors toward opposite sex relations* (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Chaochalard, T. (2005). *A construction of screening*

inventory and prevention program for adolescents' at-risk behaviors toward pornography (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Department of Mental Health. (2003). *Teachers manual: Students care systems.* Bangkok: Ministry of Public Health. [in Thai]

Hirunputthichaikul, S. (2008). *A construction of screening inventory and prevention program for adolescents at-risk behaviors toward sexual-relation* (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Jamornmann, U. (1989). *Construction and development of measuring instruments to students' characteristic.* Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]

Kerdnaimongkol, U. (2006). A construction of screening inventory and prevention program for adolescents' at-risk behaviors toward inappropriate food consumption (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Laeheem, K. (2009). *Factors predicting bullying behaviors of pratomsuksa six students in Pattani Municipal Schools* (Unpublished master's thesis). Prince of Songkla University, Pattani. [in Thai]

Laeheem, K. (2010). *Data analysis for quantitative research with R program, R commander package.* Songkhla: Prince of Songkla University. [in Thai]

Laeheem, K. (2011). Students' bullying behavior. *Kasetsart Journal: Social Sciences, 32*(1), 158–166. [in Thai]

Laeheem, K., & Baka, D. (2009). Risk factors related to youths' violence behaviors in the three southern border provinces of Thailand. *Songklanakarin Journal of Social Sciences & Humanities, 15*(6), 897–911. [in Thai]

Laeheem, K. & Baka, D. (2010). A study of the Thai Muslim youth's way of life to maintaining peace in the three southern border provinces of Thailand. *Songklanakarin Journal of Social Sciences & Humanities, 16*(6), 973–988. [in Thai]

Laeheem, K., Suemae, A., & Tehhae, I. (2004). *A study of Arabic instruction model of Islamic private schools in the three southern border provinces of Thailand.* Pattani: Yala Islamic University. [in Thai]

Office of the Basic Education Commission Department Operation Center. (2010). *Criteria for the school size categories.* Bangkok: Office of the Basic Education Commission. [in Thai]

Office of the Private Education Songkhla Province. (2010). *The data of schools and students in the Islamic private schools, Songkhla province.* Songkhla: Office of the Private Education Songkhla Province. [in Thai]

Pengpinij, T. (2006). Violence, then we will blame anyone. *Banmuang.* (25 January 2006), 19. [in Thai]

Piyapimonsit, C. (2005).ส*Using SPSS for data analysis.* Songkhla: Taksin University. [in Thai]

Ponsan, W. (2004). *A manual for at-risk student in the supporting system of secondary schools, Ratchaburi Province* (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Saiyod, L., & Saiyod, A. (2000). *Testing in the affective domain.* Bangkok: Suriyasarn. [in Thai]

Sensod, P. (2006). *A construction of screening*

inventory and prevention program for adolescents' at-risk behaviors toward antisocial (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai].

Southern Border Provinces Police Operations Center. (2006). *Statistics of the unrest in the three southern border provinces of Thailand.* Yala: Royal Thai Police. [in Thai]

Suttayachai, R. (2006). *A construction of screening inventory and prevention program for adolescents' at-risk behaviors toward brawling* (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Tansawat, A. (2003). *A comparison of the reliability and construct validity of student stress test with different orders and scale* (Unpublished master's thesis). Srinakharinwirot University, Bangkok. [in Thai]

Taweerat, P. (1997). Research methods for the behavioral and social sciences. Bangkok: Charoenpol. [in Thai]